

The Tenaim

I. ENGAGEMENT (TENAIM)

1. The term *tenaim* generally applies to the written agreement made before a betrothal, which contains all settlements and conditions agreed upon either by the parents of the groom and bride, or by their representatives. The groom and the bride attach their signatures to this agreement, which is attested to by two witnesses. It is essential that the groom, the bride, and their representatives, make a *kinyan*, the legal formality of symbolical delivery, by letting the parties concerned hold a kerchief, that they will fulfill whatever is provided for in the *tenaim*.

2. An engagement may be celebrated, even to be accompanied by feasting, on the Intermediate Days of a festival (*Kitzur Shulhan Arukh* CIV, 17; *Mishneh Berurah*), and during the days of the counting of the *omer* (*sefirah* days); but dancing is forbidden (*Orah Hayyim* CDXCIII, 1; *Beer Heteb* a. l., note 2).

3. From the seventeenth day of Tammuz until the New Moon of Ab, an engagement may be celebrated, even to be accompanied by feasting. From the New Moon of Ab until the ninth of Ab, it is permissible to celebrate engagements, but it is forbidden to make a feast; however, it is permissible to partake of preserves and the like (*Yerushalmi Ketubot* 1; *Maim. Ishut* X, 14; *Orah Hayyim* DLI, 2; *Magen Abraham*).

4. A widow, before the lapse of ninety days from the death of her husband, and a divorcee, ninety days from the day of her divorce, are forbidden to enter into marriage negotiations unless the proposed husband will take an oath that he will not enter her house during the prohibited time. The term of ninety days is exclusive of the day when the death occurred and of the day when the divorce was granted (*Eben ha-Ezer* XIII, 1, gloss; *Beth Joseph* a. l., note 1).

5. It is the custom to break an earthen vessel after the reading of the *tenaim*. An earthen vessel is broken to signify that just as a broken earthen vessel can never be repaired, so is a broken engagement irreparable. The parties to the *tenaim* must therefore be extremely careful not to break the engagement. The Gaon of Vilna writes (*Sefer Sha'are Rahamim*): "It is preferable to dissolve the bond of marriage by divorce than to break an engagement."

6. One reason for the custom of breaking a vessel is advanced by our Rabbis (*Berachot* 30b): "It is written (*Ps. II, 11*): 'And rejoice with trembling,' which signifies that where there is rejoicing there shall be trembling" (*Tosafot* a. l., s. v. *cite kisse*). Another reason is, to make the people mindful of the tragedy of the destruction of the Temple, as it is written (*Ps. CXXXVII, 6*): "Let my tongue cling to the roof of my mouth, if I remember thee not; if I set thee not, Jerusalem, above my chiefest joy."

(FORM OF TENAIM)

TO GOOD FORTUNE

MAY IT COME UP AND SPROUT FORTH LIKE A GREEN GARDEN. WHOSO FINDS A WIFE FINDS A GREAT GOOD, AND OBTAINS FAVOR OF THE GOOD LORD, WHO RATIFIES THIS UNION.

May He who predestinates, bestow a good name and future to the provisions embodied in this agreement which were agreed upon by the two parties hereto, that is, as party of the first part, Mr. who represents the groom Mr., and as party of the second part, Mr., who represents the bride Miss.

Firstly: That the above named groom agrees to take to himself as wife the above named bride, through *hupah* and betrothal, in accordance with the Law of

א. תנאים ראשונים

א. "תנאים ראשונים" הוא שטר שידוכין שכותבים בו התנאים שהתנו ביניהם אבי החתן ואבי הכלה, או באי כחם. החתן והכלה צריכים לחתום על שטר התנאים, וגם שני עדים חותמים עליו. החתן והכלה ושני הצדדים צריכים לקבל קנין שיקיימו כל מו; שכחוב בשטר התנאים (כמו שכחוב בשטר התנאים).

ב. מותר לעשות שידוכין בחול המועד, ומותר לעשות משתה לכתובת התנאים. גם מותר לעשות שידוכין בכל ימי הספירה אפילו בסעודה, אך ריקודים ומחולות אסורים (קצור שלחן ערוך סימן קד, סעיף י; משנה ברורה; אורח חיים סימן תצג, סעיף א, ובאר היטב סעיף קטן ב).

ג. משבעה עשר בתמוז עד ראש חדש אב מותר לעשות שידוכין אפילו בסעודה. מראש חדש אב עד תשעה באב מותר לעשות שידוכין, אך אסור לעשות סעודה, אבל מותרים לאכל מיני מרקחת וכדומה (ירושלמי כתובות, פרק א; רמב"ם, הלכות אישות, פרק י, הלכה יד; אורח חיים, סימן תקנא, סעיף ב; מנן אברהם).

ד. אלמנה או גרושה אסורה להתקשר בשידוכין עד סוף תשעים יום, חוץ מיום הגירושין ומיום מיתת בעלה, אלא אם כן ישבע המשדך שלא יכנס בבית המשודכת עד סוף הומן ואכן העיר סימן יג, סעיף א בהגהה, ובית יוסף סימן זה, סעיף קטן א).

ה. נוהגים שאחר קריאת התנאים שוברים כלי חרס, שכשם שכלי חרס שנשבר שוב אין לו תקנה, כך צריכים להזהר לבלתי

נתק את קשר התנאים. הגר"א כתב שטוב יותר לנתק את הנשואין על ידי גט מלנתק את קשר התנאים (ספר שערי רחמים).

ו. טעם שבירת הכלי הוא לפי שאמרו: "וגילו ברעדה" (תהלים ב, יא). במקום גילה שם תהא רעדה (ברכות ל, עמוד ב ותוספות שם דיבור המתחיל אייתי כסא). טעם אחר ששוברים כלי זכר לחרבן. שנאמר (תהלים קלו, ו): אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחתי.

נוסח תנאים

יעלה ויצמח כגן רטוב, מצא אשה מצא טוב, ויפק רצון מה' הטוב, האומר לדבק טוב.

המגיד מראשית אחרית, הוא יתן שם טוב ושארית, לאלה דברי התנאים והברית, שנדברו והותנו בין שני הצדדים, היינו מצד האחד ר' העומד מצד החתן מהור' ומצד השני ר' העומד מצד הכלה הבתולה מרת

ראשית דבר, החתן הנ"ל ישא את הבתולה הכלה הנ"ל בחופה וקדושין כדת משה וישראל, ואל יבריחו ואל יעלימו לא זה מוז

Moses and Israel; that they will neither abstract nor conceal from one another any property whatsoever, but they shall equally have power over their property, pursuant to the established custom.

The above named groom obligates himself to present the bride with gifts according to custom.

The above named bride obligates herself to give as her dowry the sum of.....in cash, and clothes, pillows and linens, as is the custom.

The wedding will take place, if the Almighty so wills it, on the day of in the year or sooner than such date or later if both parties agree thereto.

A fine is to be paid, by the party breaking this agreement, to the other party, in the fixed sum of....., and also in accordance with the law of the land.

All of the foregoing was done with perfect understanding and due deliberation, and by means of the most effective method, in accordance with the ordinance of the sages, of blessed memory, and in accordance with the law of the land; by means of striking hands, by solemn promises, by true affirmation, by handing over an object (from one contracting party to another), to take effect immediately; and this is not to be regarded as a mere forfeiture without consideration, or as a mere formula of a document. We have followed the legal formality of a *kinyan* (symbolical delivery), by handing over an object, between the groom and the bride and their representatives, by using a garment legally fit for the purpose, to validate all that is stated above.

AND EVERYTHING IS VALID AND CONFIRMED

For the further purpose of making this agreement binding and obligatory, the groom and the bride themselves have attached their signatures hereunto this day of in the year at (name of town).

Attested to(Groom)

Attested to (Bride)

In our presence, the undersigned witnesses, did the above named groom and bride attach their signatures to affirm all that is stated above, and in our presence did they go through the legal formality of symbolical delivery, by handing over an object from one party to the other (*kinyan*), that this agreement take effect immediately; and we have verified and affirmed it as is required by law.

In witness whereof, we have hereunto set our hands this day of in the year at (name of town).

Attested to (Witness)

Attested to (Witness)

ולא זו מזה שום הכרחת ממון שבעולם, רק ישלטו בנכסיהן שוה בשוה כאורח כל ארעא.

החתן הנוכח לעיל התחייב את עצמו לתת מתנות להכלה כנהוג.

הכלה הנוכחה לעיל התחייבה את עצמה להכניס נדוניה סך במוזמנים, מלבושים, כרים וכסתות ובגדי פשתן כנהוג.

החתונה תהיה למזל טוב אם ירצה השם ביום לחדש שנת הבא עלינו לטובה, או בתוך הזמן או לאחר הזמן, מתי שיתרצו שני הצדדים.

קנס מצד העובר לצד המקיים סך וכפי חק המדינה.

כל הנ"ל נעשה בדעה שלמה ומיושבת, ובאופן היותר מועיל על פי תקון חכמינו וזכרונם לברכה ועל פי חקי המדינה, בתקיפת כף ובפיה מלא, ובקנין גמור אגב סודר מעכשיו, דלא כאסמכתא ודלא כטופסי דשטרי, וקנינא מן החתן ומן הכלה ומן שני הצדדים על כל הא דכתוב ומפורש לעיל במאנא דכשר למקניא ביה.

והכל שריר וקים

וליתר בטחון ועזו חתמו והכלה את עצמם היום יום ... לחדש , שנת , פה

_____ נאום

_____ ונאום

בפנינו עדים החתומים מטה, חתמו והכלה הנ"ל את עצמם על כל הנ"ל, ובפנינו קבלו בקנין גמור אגב סודר מעכשיו, ואשרטוהו וקימנוהו כדחוי. ולראיה חתמנו יום ... לחדש ... שנת פה

_____ נאום

_____ ונאום

Taken From Hamadrach: The Rabbi's Guide by Rabbi Hyman E. Goldin, printed 1939

Shulchan Aruch — שולחן ערוך אבן העזר סימן ג

סעיף ג

השולח סבלונות לבית חמיו, בין מרובין ובין מועטין, בין שאכל שם סעודת ארוסין בין שלא אכל, בין שמת הוא בין שמתה היא, או שחזר בו האיש, יחזרו הסבלונות כולם חוץ מהמאכל והמשתה. (ז) וכן מעות וכן כלים מועטים ששלח לה להשתמש שם בבית אביה, אם נשתמשה בהם ובלו או אבדו, אינם משתלמין; אבל אם הוו קיימין, חוזר הכל וגובה אותם בבית דין, שהדבר ידוע שלא שלחם אלא דרך נוי בלבד. הגה... ואם היה מנהג המדינה שיעשה כל אדם סעודה ויאכיל לריעיו או יחלק מעות לשמשים ולחזנים וכיוצא בהם, ועשה כדרך שעושים כל העם, וחזרה בו, ז משלמת הכל, (י) שהרי גרמה לו לאבד ממון; ח והוא שיהיה לו עדים כמה הוציא. (וי"א דכל זה מיירי במה ששלח לאחר ארוסין, ט אבל קודם ארוסין, לאחר שידוכין, (יא) חוזר הכל (נ"י פ' מי שמת וכ"כ הריטב"א) י ויש חולקין) (ב"י בשם הרשב"א).

סעיף ד

המשדך בתו לחבירו, ושלח לו בגדים ותכשיטין, ואח"כ נתבטלו השדוכין, וחזר בו החתן או חמיו, יחזיר מה ששלח לו, (יב) דכי היכי דהדרי סבלונות דשלח איהו לה, הדרי מאי דשלח איהי לדידיה, דאומדן דעתה הוא שלא שלחה לו אלא על דעת שיכניסנה לחופה.

סעיף ה

ראובן שידך בתו לשמעון בקנין ושבועה והשלישו שטרות, ואחר כך אירע שהמירה יא אחות המשדכת, יכול שמעון לחזור בו ופטור מהקנין ומהשבועה ומחויב השטר (דהיינו הקנסות שעשו ביניהם). ואם החזיר השליש השטר למשדכת, לא עשה כלום. וה"ה אם נשתתית המשדכת, שיוכל המשדך לחזור בו. יב וכן אם קלקל המשדך מעשיו, יכולה המשדכת לחזור בה ופטורה מהקנין ומהשבועה ומחויב השטר. ואם החזיר השליש השטר למשדך, לא עשה כלום. הגה: ויש אומרים דכל זה קודם ארוסין, יג (יג) אבל אחר ארוסין נסתחפה שדהו (מהרי"ק שורש קע"א/ק"א). ועיין ב"ד סי' רכ"ח סעיף מ"ג וסי' רל"ב שם סעיף ט"ז.

עניני אישות

Ta'amei Haminhagim

תתקלח טעם שכותבין בתנאים המגיד מראשית אחרית, על דרך שאמרו חז"ל שארבעים יום קודם יצירת הוולד בת קול יוצאת (ה) בת פלוני לפלוני* (זרע קודש למיז באב):

* שדוכין הוא מלשון שקט ומנוחה שהאשה מוצאת בבית בעלה, כדכתיב, מנוחה אשה בית אשה. ותרגום ותשקום הארץ, ושדוכת ארעא (ר"ן פ"ק דשבת דף צ' ע"ב):

קונטרס אחרון

תתקלח (ה) בת פלוני לפלוני*. במקום שיש מנהג לכתוב תנאים וכתבו רק ראשי פרקים וקנין, יכולין לחזור בהם (מיז איע סי' נ"ו ס"ק י"ב). ומה שאומרים העולם שיותר נכון שיתגרשו אחר החתונה משיתפרקו התנאים, הוא על פי מה שאמרו (קידושין דף ג' ע"ב) חוששין לסבלונות, פירשי מי ששידך באשה ונתרצה וקדם ושלח סבלונות בעדים, חוששין שמא קידושין הן. ואם נתקדשה לאחר, צריכה גם מן הראשון, ועי' בי' סימן מ"ה בשם מהרי"ק, שלכך נהגו הקדמונים שלא תקבל הסבלונות הכלה עצמה, כי היכי דלא ליהוי קידושין, ע"ש. ועי' פחד יצחק שהאריך הרבה בענין הסבלונות, ע"ש. ורע עלי המעשה שנתחדש כעת שהחתן נותן בעצמו המתנה להכלה. ועי' רמ"א סימן תרצ"ה סעיף ד' בענין משלוח מנות שלא ישלח איש לאשה, כדי שלא יבא לשלוח לאלמנה ויבואו לידי ספק קידושין:

ובענין שכר שדכנות כתב בשו"ת דברי חיים ח"א ח"מ סימן ל' בשם פנקס ארצות, דיתנו מהצד היותר גדול שני זהובים מכל מאה זהובים מזומנים, וכן ג"כ מכסף וזהב ותכשימים, השוהו למזומן. ומספרים ומרגליות טובות, כתבים, קרקעות, יתנו החצי, ע"ש:

ובספר מחנה חיים ח"ב סימן י"ד כתב בשם הגאון הקדוש בעל הת"ס ז"ל והגאון אמרי איש ז"ל, שפסקו ששכר שדכנות הוא ג' פרעצענט, היינו ממאה זהובים ג' זהובים. ואם השדכן הוא מעבר הנהר והלאה, ד' פרעצענט:

Yismach Lev (A book about marriage)

לו. טעם סנקרא ווארט

כששלה אברהם את אליעזר למצוא אשה ליצחק, ואז כשמצא את רבקה וביקש רשות מבתואל ולבן, נאמר (בראשית, כ"ד, ו.) ויען לבן ובתואל "מה יצא הדבר", וגו', ולפי"ז יש לומר שאנו רוצים לרמז על השידוך שיעשו שמה יצא הדבר, ו"הדבר" הוא "ווארט", ולכן קורין לשידוך "ווארט" ע"ש הפסוק מה יצא הדבר.

בגמר השידוך שותים משקה ומברכין איש לרעהו בברכת מזל טוב, נעוץ בטעמי המנהגים סי' תתקל"ח, פסקי תשובה סי' קצ"ד), ונהגו העולם שקורין לזה ווארט.

ובספר אור גדליהו כתב דבר נאה בזה, דאפשר דמה שקורין לשמחת גמר השידוך "ווארט", הוא משום דהנה פרשת השידוכים שמצאנו בתורה היא

❖ ❖ ❖

**Taken From The RCA Lifecycle Madrich by Rabbi Reuven P. Bulka,
printed 1995**

§ *Tenaim* — **Agreement to Marry**

*It is an age-old custom to bind the couple in the commitment to marriage, via a document called *tenaim*, which literally means conditions. This document sets out the conditions of agreement between the couple as to some details of the impending marriage.*

*The prevailing contemporary custom regarding this *tenaim* document is that, if it is arranged at all, it is done just prior to the wedding.*

*The document is filled out by the officiating Rabbi as per below. Just prior to filling in the word *v'kanina* (וקנינא), one of the witnesses takes a handkerchief or other item that belongs to him, and gives it to the guarantors of the agreement on both sides, usually the fathers, for them to lift, to indicate their agreement with their respective undertakings as spelled out in the *tenaim*. If either *hatan* or *kallah* has no father, the mother can stand in for them.*

*The witnesses, having carefully watched all this, then sign the *tenaim* document. The completed *tenaim* document is then read aloud. A person acceptable to both sides holds on to the *tenaim* document till after the marriage ceremony.*

79 / TENAIM — AGREEMENT TO MARRY

THE TENAIM

To good fortune

May it come up and sprout forth like a green garden.
 One who finds a wife finds a great good,
 and obtains favor of God. Who is good,
 Who endorses this union

May the One Who determines the ultimate from the outset bestow a good name and lastingness to the obligations and conditions which were agreed upon by the two parties hereto, that is, as party of the first part, (Groom's father's name, or whoever is representing the Groom) _____, who represents (his son), the groom (Groom's name) _____ and as party of the second part, (Bride's father's name, or whoever is representing the Bride) _____, who represents (his daughter), the bride (Bride's name) _____, that all the obligations of the groom toward the bride have been fulfilled, and likewise the obligations of the bride toward the groom have been fulfilled. Neither has any claims or demands on the other, but there remains yet to fulfill that the above-named groom marries the above-named bride, through hupah and betrothal, in accordance with the Law of Mosheh and Yisrael, on the _____ day of _____ in the year _____. They shall not run away nor conceal from each other anything with regard to their possessions; rather, they should equally share authority over their possessions, in peace and tranquility, as is the way of those who are children of the Torah and who are in awe of God. All this was done with perfect understanding and due deliberation. We have effected the legal formality of binding agreement (a kinyan) from both parties on all that is written and elaborated above, by an instrument that is legally appropriate for establishing a transaction, **AND EVERYTHING IS VALID AND CONFIRMED.**

Attested to _____ Witness
 Attested to _____ Witness

After the tenaim document is read, the mothers of the bride and groom break a plate, at which time the spontaneous outburst of 'Mazal Tov' and attendant lively singing ensue.

TENAIM — AGREEMENT TO MARRY / 78

THE TENAIM

מזל טוב

יִצְלַח וְיַצְמַח כְּגֵן רִטוּב מֵצֵא אִשָּׁה מֵצֵא טוֹב
 וְיִפֶּק רִצּוֹן מִהֶשֶׁם הַטוֹב הָאוֹמֵר לְדָבָר טוֹב

הַמְגִיד מִרְאשֵׁית אֲחֵרֵית הוּא יִתֵּן שֵׁם טוֹב וְשִׂאֲרֵית לְדַבְרֵי הַתְּנָאִים
 וְהַבְּרִית שְׂוֵדְבָרוֹ וְהוֹתֵנוּ בֵּין הֵנִי שְׁנֵי הַצְּדִיִּים, הַיִּינוּ מֵצֵד הָאֲחֵד
 הַר', (שֵׁם אָבִי הַחַתָּן אוֹ מִי שְׂעוֹמֵד מֵצֵד הַחַתָּן) _____ הַעוֹמֵד מֵצֵד
 (בְּנוֹ) הַחַתָּן (שֵׁם הַחַתָּן) _____, וְהַמְצֵד הַשְּׁנֵי הַר', (שֵׁם אָבִי הַכַּלֶּה)
 אוֹ מִי שְׂעוֹמֵד מֵצֵד הַכַּלֶּה) _____ הַעוֹמֵד מֵצֵד (בְּתוּ) הַכַּלֶּה
 הַבְּתוּלָה מְרֵת _____ (שֵׁם הַכַּלֶּה), אֲשֶׁר לָכֵר נִתְקַיְמוּ בָּל
 הַחַיִּיבִים מֵצֵד הַחַתָּן לְפָלֶה וְכוּ נִתְקַיְמוּ בָּל הַחַיִּיבִים מֵצֵד הַכַּלֶּה
 לְחַתָּן. וְאִין לָהֶם זֶה עַל זֶה שׂוֹם טְעֵנוֹת וְהַבְּעוֹת, אֲבָל גִּשְׂאֵר עוֹד
 לְהַתְקַיֵּם מִה שְׂוֵדְבָרוֹ הַנִּי"ל יִשְׂאֵל אֶת הַכַּלֶּה הַנִּי"ל בְּחוּפָה וְקִדּוּשֵׁין
 בְּדַת מִשָּׁה וְיִשְׂרָאֵל, בְּיוֹם _____ לְחוֹדֶשׁ _____ שְׁנַת _____ וְאֵל
 יִבְרִיחוּ וְאֵל יַעֲלִימוּ לֹא זֶה מִזוּ וְלֹא זֶה מִזֶּה שׂוֹם הַבְּרִית מִמּוֹן
 בְּעוֹלָם; אֵלֹא יִשְׁלְטוּ בְּבִסְחִיוֹן שׂוֹה בְּשׂוֹה וּבְשִׁלּוֹם וְשִׁלְוֶה בְּרָךְ
 בְּנֵי תוֹרָה וְיִרְאֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. כָּל זֶה נִעֲשֶׂה בְּרָצָה שְׁלָמָה וּמִיִּשְׁבֻּת.
 (וְקִנְיָא — מִן שְׁנֵי הַצְּדִיִּים עַל כָּל מַה לְכַחוּב
 וּמִפּוֹרֶשׁ לְעֵיל, בְּמִנָּה רְכִשָׁר לְמִקְנֵיא בֵּיהּ, וְהַכֵּל שְׂרִיר וְקִיָּים.

עֵד _____ נְאוּם
 עֵד _____ נְאוּם

After the tenaim document is read, the mothers of the bride and groom break a plate, at which time the spontaneous outburst of 'Mazal Tov' and attendant lively singing ensue.

